

CPI, Corruption Perception Index

Mitä siitä voisi oppia?

Erkki Laukkanen,
Transparency International Suomi ry

Suomen malli murroksessa -konferenssi 25.–26.2.2020, Turku

Työpaja 4: Suomalainen korruptiivisuus – miten sitä pitäisi mitata?

CPI, maailman tunnetuin korruptioindeksi

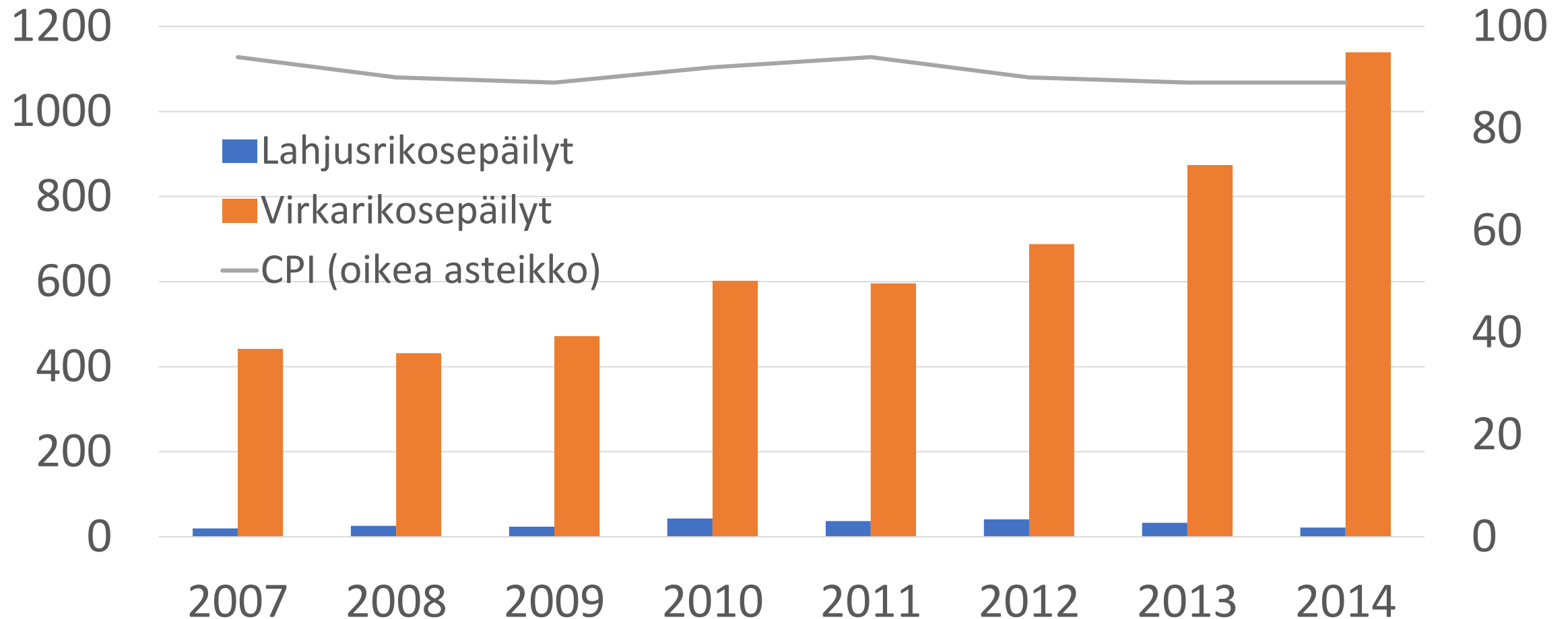
- CPI, Corruption Perception Index
- Komposiitti-indeksi, ainakin kolme mittausa tarvitaan
- Tulokset indeksoidaan välille 0 – 100.
- Transparency Internationalin tuottama 1995 lähtien
- The Corruption Perceptions Index ranks 180 countries and territories by their perceived levels of public sector corruption, according to experts and business people.
- <https://www.transparency.org/cpi2019#results>

CPI:n tietolähteet 2012, mukana olevien maiden määrä

- 1. African Development Bank Governance Ratings, 53
- 2. Bertelsmann Foundation Sustainable Governance Indicators, 31
- 3. Bertelsmann Foundation Transformation Index, 128
- 4. The Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings, 138
- 5. Freedom House Nations in Transit, 29
- 6. Global Insight Country Risk Ratings, 175
- 7. IMD World Competitiveness Yearbook, 59
- 8. Political and Economic Risk Consultancy Asian Intelligence, 16
- 9. Political Risk Services International Country Risk Guide, 140
- 10. Transparency International Bribe Payers Survey, 29
- 11. World Bank – Country Performance and Institutional Assessment, 67
- 12. World Economic Forum Executive Opinion Survey, 147
- 13. World Justice Project Rule of Law Index, 97

Suomen poliisin tietoon tullut korrupiorikollisuus ja CPI-mittauksen tulos jaksolla 2007 - 2014

Lähde: Poliisiammattikorkeakoulu ja Transparency International

Havainnot vs. kokemukset

- Yksi CPI:n tietolähteitä koskeva ongelma on jaottelu käsitysten (perceptions) ja kokemusten (experiences) välillä.
- CPI perustuu asiantuntijoina käytettyjen tahojen ehkä usean vuoden kuluessa syntyneisiin käsityksiin, jotka voivat olla joko oikeita, vääriä tai jotain siltä väliltä.
- Ne eivät ole asiantuntijoiden omia kokemuksia, eikä niitä voida palauttaa kokemukselliseksi tapauksiksi eli todennettaviksi havainnoiksi.
- Tästä seuraa, ettei meillä ole mitään ajatuksellista siltaa käsitysten ja kokemusten välillä.

Kilpailuneutraliteetti vs. korruptio

- Toinen ongelma on se, että laajat, selvästi yli sata maata kattavat arviot mittaavat likimain samaa asiaa, eli kilpailuneutraliteettia ja siihen rinnastettavia asioita, kuten erilaisia riskiluokituksia ja niiden johdannaisia taloudellista toimintaa kohdemaassa suunnitteleville sijoittajille ja toimitusjohtajille.
- Toistensa kanssa vahvasti korreloivia mittauksia on taulukossa yli puolet kaikista nimetyistä tietolähteistä.
- Tästä seuraa, että varsinaisen korruption osuus CPI-mittauksessa jää varsin pieneksi, vaikka sanaa korruptio taustakartoituksissa aika paljon käytetäänkin.

Havainnot vs. johdetut havainnot

- Kolmas ongelma koskee puuttuvien havaintojen käsittelyä: ne yksinkertaisesti korvataan muiden tarkasteltavalle maalle käytössä olevien, lähinnä kilpailuneutraaliteettia mittaavien, tietolähteiden avulla.
- Näin CPI:stä tulee vielä yksiulotteisempi ja bisneshenkisempi mittari kuin se olisi siinä tapauksessa, että puuttuvia havaintoja ei korvattaisi keinotekoisesti.
- Valittua arviointitapaa ja sen vaikutusta virallisiin tuloksiin ei tulosten julkistamisen yhteydessä ole kuitenkaan ollut tapana käsitellä.

Data vs. likainen data

- Neljäs ongelma on, että kun kukin arviointiin osallistuva taho kysyy asioista vähän eri tavalla ja toisistaan poikkeavilla vastausasteikoilla, riski virhetulkinnoille ja epäedustaville painotuksille kasvaa.
- Tavaksi näyttää myös tulleen, että laatuasteikollisia tuloksia käsitellään surutta jatkuvan jakauman tuloksina, vaikka sitä ne eivät varmasti ole.
- Tuloksena on ns. likaisen datan ongelma: liian paljon puuttuvia havaintoja, liian paljon todentamatonta ja oletuksenvaraista havaintojen käsittelyä.

Lahjonta vs. korruptio

- Viides ongelma koskee itse korruption määritelmää.
- TI:n määritelmä, abuse of power for private gain, kattaa kaikki valta-aseman väärinkäytön muodot, mutta CPI noteeraa lähinnä lahjonnan.
- Korruption rakenteellisista piirteistä kyllä puhutaan, mutta niitä ei juurikaan mitata. Kuten ei myöskään poliittista, demokratiaelinten hyväksikäyttöön perustuvaa valta-aseman väärinkäyttöä.
- Tästä seuraa, että 20 puhtaimman maan joukossa on 10 veroparatiisia. Myös kehittyneiden ja kehittyvien maiden erot näyttävät suuremmilta kuin ne muuten olisivat.

Lopuksi 1

- CPI on myös myötävaikuttanut siihen, että valta-aseman väärinkäyttö on päässyt pesiytymään erilaisiksi demokraattisen valvonnan katveeseen jääviksi sisäpiirikäytännöiksi ja maan tavoiksi.
- Korruptiota koskevassa kirjallisuudessa näitä ongelmia on tuotu esiin koko sen ajan kun indeksiä on julkaistu. Kritiikistä huolimatta CPI:n koostamistapaan on tehty vain pieniä muutoksia.
- Se, että takenteellisiin ongelmiin ei ole puututtu, eikä kohdemaiden kansalaisten käsityksiä ole otettu vakavasti, saa CPI:n näyttämään korruptoituneelta mittarilta.

Lopuksi 2

- Hyvä mittari edellyttää suoraa kontaktia kunkin maan kansalaisiin ja heidän kokemuksiinsa. Tämä pätee myös korporati(vi)smiin ja sen piirissä syntyneisiin ”maan tapoihin”.
- Vain näin on mahdollista olettaa, että tulosten pohjalta voidaan tehdä edes likimain oikeita johtopäätöksiä, ja että tarvittavista korjaustoimista voidaan käydä vertailevaa kansalaiskeskustelua.
- Korruption salatumpien esiintymismuotojen todentamisessa tarvitaan myös rekisteripohjaista aineistoa. Erilaisia rekistereitä ristiin ajamalla on mahdollista selvittää korruption yhteyttä muihin piilorikollisuuden muotoihin.